

Židovskou cenu dostane poprvé Arab

MARTIN HAMPEJS

BERLÍN/PRAHA Stal se prvním Arabem, který dostal židovské ocenění Spravedlivý mezi národy. **Mohamed Helmy** během války zachránil dívku Annu Borosovou před deportací a pomáhal přežít její rodině. Za již zesnulého egyptského lékaře převezme v Berlíně titul jeho prasynovec.

Mohamed Helmy se narodil v súdánském hlavním městě Chartúmu v roce 1901 egyptským rodičům. Ve 21 letech se rozhodl odjet do Berlína, kde vystudoval medicínu a začal pracovat v nemocnici Roberta Kocho.

Po nástupu nacistů k moci byl v roce 1938 propuštěn, stejně jako dříve jeho židovští kolegové. Nacisté ho dvakrát zadrželi společně s dalšími Egypťany, ale kvůli zdravotním potížím ho propustili. Když začaly deportace Židů z Berlína, rozhodl se Helmy, že pomůže rodinné známé Anně Borosové, která se potřebovala před nacisty ukrýt. Doktor jí v březnu roku 1942 nabídl, aby se schovala u něj na chatě v Buchu na severu Berlína, a Anna Borosová tam zůstala ukrytá až do konce války.

Helmymu se podařilo vyhnout výsledkům gestapa a neprozradit, že u něj na chatě přebývá hledaná dívka. Když u něj měla proběhnout domovní prohlídka, předem Annu ukryl na několik dní k přátelům.

Celý článek najdete na serveru www.lidovky.cz

UKRAJINA

Poslance zranil bombový útok

KYJEV Ukrajinské ministerstvo vnitra označilo středeční útok na poslance Ihora Mosijčuka za teroristický čin. Výbuch bomby zranil pět lidí včetně samotného poslance. Zraněním podlehl poslanecův tělesný strážce a náhodný chodec. Kyjev z útoku podezřívá ruské tajné služby, Kreml obvinění odmítl a označil je za další projekt ukrajinské rusofobie. **čtk**

SACHAROVOVA CENA

Cenu získala venezuelská opozice

ŠTRASBURK Letošní Sacharovovu cenu za svobodu myšlení získali demokratická opozice a političtí vězni ve Venezuele. Na plenární schůzi Evropského parlamentu to včera oficiálně oznámil jeho předseda Antonio Tajani. Venezuelou zmítá hospodářská i politická krize. Prezident Nicolás Maduro se snaží udržet moc navzdory odporu parlamentu, který ovládá opozice. **čtk**

MAĎARSKO

Dopadli „řezníka z Pákistánu“

BUDAPEŠŤ V Maďarsku byl v úterý ve skupině migrantů, snažících se ilegálně projít do Rakouska, zadržen Pákistánec, kterému tamní úřady přičítají sedm desítek nájemných vražd. Podle rakouských vyšetřovatelů se pětatřicetiletému podezřelému přezdívá „pákistánský řezník“. **čtk**

Sídlo „krále Slunce“ Ludvíka XIV., zámek Versailles, je jedním ze symbolů Francie. Rozlehlý objekt se zahradami je častým cílem turistů, jsou v něm ale přijímáni i významní politici.

FOTO SHUTTERSTOCK

Versailles není jen zámek

Ve Versailles nacházejí státníci intimnější atmosféru, říká ředitelka tamního paláce Catherine Pégardová, jež navštívila Prahu na pozvání organizace Bohemian Heritage Fund.

MILAN ROKOS

LN Zámek Versailles je symbolem francouzské diplomacie. Letos tam prezident Emmanuel Macron hostil svůj ruský protějšek Vladimira Putina. Co pro vás taková akce znamená a jak vypadají přípravy?

Myslím, že pro naše dvě země je důležité, aby se kulturní diplomacie stávala stále důležitější. Kultura je jedním z prostředků, jak spolu mluvit, a je to možná jednodušší nástroj než politika. Skrze hudbu si můžeme říci mnoho věcí, v Evropě máme společné zájmy, i když je naše historie někdy rozdílná. Prezident republiky i ministerstvo zahraničí si přáli ukázat, že výměny s ostatními zeměmi se neodehrávají jen na ekonomické a politické rovině, ale i v té kulturní.

Víte, že jsme letos ve Versailles zorganizovali výstavu k 300. výročí návštěvy Petra Velikého. Tato výstava pak sloužila jako záminka k přivítání prezidenta Putina. Šlo sice o oficiální návštěvu, ale ne úplně – nebylo to stejné, jako kdyby jel do Elysejského paláce. Prohlídka výstavy dala oběma prezidentům příležitost k setkání a diskusi tváří v tvář. Toto setkání koresponduje s myšlenkou, že se versailleský palác nezastavil s francouzskou revolucí, ale že pokračuje v podílení se na francouzské historii.

LN Versailles si oblíbili i další francouzští prezidenti...

Myšlenku udělat z Versailles místo setkání státníků měl už generál de Gaulle, který z něj učinil svoji rezidenci, kde přijímal své protějšky, například prezidenta Nixona. Tento zvyk převzali i jeho následovníci, pak ho ale opustil Jacques Chirac, který zpřístupnil Trianonský palác veřejnosti. Správu paláce poté Nicolas Sarkozy vrátil zámku ve Versailles. Nyní už sice hlavy států nemají ve Versailles rezidenci, pokládají ale toto místo za dostatečně silné a symbolické k tomu, aby v něm přijímali zahraniční návštěvy.

LN Mohla byste letošní návštěvu prezidenta Putina srovnat s návštěvou čínské hlavy státu Si Ťin-pchinga před třemi lety?

Byla tam stejná vůle přivítat hlavu státu v atmosféře, která je osobnější. Ta schůzka se odehrála v Trianonském paláci. Panuje tam intimnější atmosféra, zároveň ale palác zůstává symbolem

Francie. Myslím, že stejná atmosféra, která ozářila schůzku prezidenta Hollanda s jeho čínským protějškem, panovala i nyní, kdy Emmanuel Macron přijal prezidenta Putina.

LN Mění se s postupujícími roky bezpečnostní opatření?

Efektivně zajistit bezpečnost těchto návštěv představuje obrovskou práci, ale je to pořád stejné.

LN Jaký je vůbec vztah obyčejných Francouzů k versailleskému zámku? Kolikrát za život ho navštíví?

Je zajímavé, a jako ředitelka paláce ve Versailles to můžu potvrdit, že Francouzi sem příliš často nejezdí. Často přijíždějí v době

svého dětství s rodiči a vrací se až tehdy, kdy mají své vlastní děti. Mezi 18 a 30 lety se ale do Versailles nejezdí. Součástí naší práce je proto vysvětlovat Francouzům, že v zámku Versailles je každý rok něco nového. Proto děláme mnohé restaurátorské práce, akvizice a otevřeli jsme galerii kočárů, což je nejkrásnější sbírka kočárů v Evropě. Byla zavřená a nikdo ji nemohl vidět, dokud jsme neotevřeli velkou zámeckou kórníru. Podobně jsme restaurovali látky v apartmánu Ludvíka XV., který dnes můžete navštívit a získat představu, jak ve své době vypadaly.

LN Do Prahy jste přijela jednat o kulturní spolupráci, odpoled-

ne jste strávila jednáním na Pražském hradě. Můžete o tom prozradit něco konkrétního?

Nejdříve bych chtěla říci, že Versailles je něco víc než jen zámek, je to také jeden ze symbolů francouzské kultury a jako takový se podílí na působení Francie ve světě. Každý rok přijíždí 7,5 milionu zahraničních návštěvníků a je třeba jim jít vstříc, ať už to jsou Evropané, Číňané, nebo Brazilci.

Loni jsme pořádali s Českou republikou první hudební projekt s Václavem Luxem a jeho orchestrem. Byl to velmi pěkný koncert, který zaštil Bohemian Heritage Fund a zároveň Přátel ver-sailleské opery. Nyní chceme jít ještě dále, koncert tu zopakovat a zorganizovat něco s městem Římem, ale o tom ještě nemůžu říci více, nyní vyhodnocujeme proveditelnost tohoto projektu. Bylo by zajímavé dát takto dohromady tři země pomocí hudby. Byl by to evropský projekt barokní hudby, která zněla právě ve Versailles. Říká se, že Ludvík XIV. postavil Versailles právě kvůli hudbě, která je proto pro zámek velmi důležitá.

LN Máte za sebou bohatou novinářskou minulost. Když jste nastupovala jako šéfredaktorka do týdeníku Le Point, zažívala Francie masové protesty proti Juppého vládě i vlnu terorismu. Jak na ty časy vzpomínáte?

Novinářkou jsem byla 30 let, takže znám hned několik politických období konce 20. století. Vzpomínám na to ráda, novinářkou jsem chtěla být a a byla jsem šťastná, že se mi to podařilo. Mohla jsem se potkávat s lidmi, které bych jinak nepotkala, a podílet se na každodenním životě své země. I když to není úplně typická životní dráha pro ředitelku Versailles, mám dojem, že zvědavost a chuť učit se pořád něco nového mi pomohla. Dělán každý den svoji práci tak, jako kdybych měla následující den odezdat článek a vysvětlit v něm, co znamená Versailles.

LN Mezi Versailles a novinářskou kariérou jste měla ještě jednu etapu – dobu, kdy jste působila jako poradkyně prezidenta Nicolase Sarkozyho. Mimo jiné jste tehdy organizovala schůzky prezidenta s levicovými intelektuály. Jak se dnes títo lidé dívají na Emmanuela Macrona?

Nikdy nemluví o období, v němž jsem pracovala v Elysejském paláci, protože se domnívám, že ve své nynější funkci ve Versailles bych si měla od aktuální politiky zachovávat odstup. Pro mě to ale byla velmi zajímavá zkušenost a schůzky, které zmiňujete, mi umožňují chápat názory a očekávání těchto intelektuálů.

LN Jaký byl váš nástup do Ver-

sailles? Byla s tím spojena menší kontroverze...

Ne malá, to byla velká kontroverze...

LN Například Laurent Gervereau, šéf Asociace evropských muzeí, vás kritizoval za nedostatek zkušeností v oboru. Jak tuto kritiku dnes vnímáte?

Když jsem nastoupila, žádala jsem, aby mě lidé posuzovali podle mé práce. A myslím, že prezident François Hollande to udělal, protože mě do funkce ve Versailles loni znovu jmenoval. Poprvé si mě vybral Nicolas Sarkozy. Myslím, že jsem ve Versailles udělala to, co bylo třeba.

LN Kritiku vyvolala i výstava jihokorejského fotografa a miliardáře Ahaea, jenž měl zámku darovat pět milionů eur...

To ale nebyla výstava současného umění. On si jen ve Versailles pronajal prostor, kde vystavil své fotografie. Pronajal si ho, což můžete udělat i vy. Až poté se stal mecenášem Versailles, konkrétně restaurátorství jedné z vodních nádrží. Potom přišla ta aféra, o níž já nic nevím (*Ahae byl odpovědný za potopení trajektu Sewol, při němž zahynulo 295 lidí – pozn. red.*). To se ale stalo až později a nikdo to nemohl předvídat.

LN A vidíte obecně problém v tom, když si umělec zaplatí výstavu ve státní instituci?

To ve Versailles není možné. Například teď při výstavě současného umění přivítáme 16 umělců. Jsme to ale my, kdo platí, ne oni. Nejdříve si je tedy vybíráme, poté sháníme peníze, abychom mohli výstavu realizovat. Sponzorují je mecenáši, stejně jako třeba restaurování historických prostor.

LN V Česku jsou často státní zaměstnanci pracující v kultuře špatně placeni a ministr kultury bývá ve vládě při rozpočtových sporech jedním z nejslabších. Předpokládám, že ve Francii je to jiné...

Víte, že ve Francii máme rozpočtové problémy a stát vykonává velmi striktní politiku. Rozpočet na kulturu je v poslední době neměnný a jsme vyzýváni k tomu, abychom si prostředky hledali sami. Mecenáši jsou potřeba, abychom ve Versailles mohli dělat velké projekty, protože stát není schopný dát peníze na všechny kulturní objekty ve Francii.

LN Ve Versailles budete také pořádat část olympijských her...

Ano, dostali jsme jezdectví, což je v souladu s historií versailleského zámku. Ve Versailles bývalo koní hodně a koně tvořili důležitou část tamního života. Závody se uskutečnily v zadní části versailleského parku a myslím, že tento výběr hrál svoji roli v tom, že Paříž soutěž o letní olympiádu vyhrála.

Umění i sport. Francouzi Versailles často nenavštěvují, lákadlem ale bude letní olympiáda, doufá Catherine Pégardová. FOTO MAFRA - DAN MATERNA